

Sygn. akt III RC 158/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 maja 2018r.

Sąd Rejonowy w Świnoujściu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Liliana Wojciechowska

Protokolant: Katarzyna Babicz

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2018 r. w Świnoujściu

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletnich J. G. i D. G.

reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową I. G.

przeciwko S. G.

o podwyższenie alimentów

oddala powództwo

Sygn. III RC 158/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 6 września 2017r. małoletni powodowie J. G. i D. G. reprezentowane przez przedstawicielkę ustawową – matkę I. G. wnieśli o podwyższenie alimentów zasądzonych przez Sąd Rejonowy w Świnoujściu wyrokiem z dnia 16 stycznia 2015r. w sprawie o sygn. III RC 99/14, z kwot po 420 zł do kwoty po 750 zł na każdego z nich. Ponadto wnieśli o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz solidarnie kosztów procesów, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazali, że od czasu ostatniego wyrokowanie w przedmiocie alimentów upłynęły trzy lata, J. G. obecnie ma 17 lat, natomiast D. G. ma 14 lat. Wskazali, że na zaspokojenie miesięcznych usprawiedliwionych potrzeb małoletniego J. G. niezbędne minimum wynosi 1.550 zł – 1.610 zł. Na powyższą kwotę składają się: wyżywienie – 540-600 zł, zakup podręczników i przyborów szkolnych – 600 zł (rocznie), ubezpieczenie szkolne – 30 zł (rocznie), składka rodzicielska – 15 zł, internat i wyżywienie w internacie – 375 zł, zakup odzieży i obuwia – 120 zł, opieka medyczna – 50 zł, środki czystości i kosmetyki – 60 zł, rozrywka edukacyjna – 100 zł, udział w kosztach mieszkania – 250 zł. Natomiast na utrzymanie małoletniej D. G. matka miesięcznie przeznaczona 1.540 zł – 1.600 zł. Na powyższą kwotę składają się: wyżywienie – 540 – 600 zł, edukacja – 100 zł, zakup odzieży i obuwia – 150 zł, opieka medyczna, w szczególności ortodontyczna – 200 zł, środki czystości i kosmetyki – 100 zł, rozrywka edukacyjna – 100 zł, udział w kosztach mieszkania – 350 zł (pozew k. 2-10).

Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew.

Na rozprawie w dniu 12 stycznia 2018r. pełnomocnik małoletnich powodów oświadczył, że podtrzymuje żądanie zawarte w pozwie, zaś pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości (protokół k. 66).

Sąd Rejonowy w Świnoujściu ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni J. G. ur. (...) w Ś. i małoletnia D. G. ur. (...) w Ś. są dziećmi I. G. i S. G..

Bezsporne

Sąd Rejonowy w Świnoujściu wyrokiem z dnia 16 stycznia 2015r. w sprawie o sygn. III RC 99/14 zasądził od S. G. na rzecz małoletniego J. G. alimenty w kwocie po 420 zł miesięcznie i na małoletnią D. G. alimenty w kwocie po 420 zł miesięcznie, łączne alimenty w kwocie po 840 zł miesięcznie, do 15 dnia każdego miesiąca do rak przedstawicielki ustawowej małoletnich dzieci. J. G. miał wówczas 13 lat, kończył szkołę podstawową i miał zacząć naukę w gimnazjum, natomiast D. G. miała 11 lat i chodziła do szkoły podstawowej. Oboje uczęszczali na basen, którego koszt dla jednego dziecka wynosił 360 zł. Oboje również ukończyli szkołę muzyczną. Szkoła muzyczna była bezpłatna, matka opłacała komitet rodzicielski 35 zł za oboje dzieci i kupowała podręczniki. Utrzymanie miesięczne J. G. wynosiło 1.100 zł i składało się na nie: wyżywienie – 500 zł, odzież – 100 zł, obuwie – 33 zł (wydatek po 100 zł trzy, cztery razy do roku), środki czystości – 100 zł, edukacja – 100 zł. Na D. G. matka przeznaczała 1.000 zł miesięcznie w tym na wyżywienie – 450 zł, odzież i obuwie – 100 zł, środki czystości – 100 zł, edukację – 200 zł. Matka małoletnich I. G. w czasie ostatniego wyrokowania w sprawie pracowała w firmie handlowej (...) i zarabiała od 1.610,56 zł do 2.344,87 zł netto miesięcznie. Była w związku partnerskim, ale nie prowadziła ze swoim partnerem wspólnego gospodarstwa domowego. I. G. mieszkała z dziećmi w własnościowym trzypokojowym mieszkaniu za które płaciła czynsz – 400 zł, gaz – 100 zł co 2 miesiące, prąd – 130 zł co 2 miesiące. Posiadała zobowiązania finansowe: kredyt na kwotę 90.000 zł, który spłacała w miesięcznych w ratach po 567 zł. S. G. miał wówczas 39 lat, pracował w firmie (...) S.A. w S. jako instalator sieci teletechnicznych i zarabiał 1.600-2.500 zł netto miesięcznie. Poza małoletnimi S. G. nie ma innych dzieci. Mieszkał sam w mieszkaniu stanowiącym majątek wspólny z bratem. Czynsz wynosił 710 zł i do tego dochodził rachunek za prąd 80 zł miesięcznie. Brat się nie dopłacał do czynszu, ale wspierał S. G., gdy brakowało mu pieniędzy na żywność. Na dojazdy do pracy wydawał od 120 zł do 150 zł. S. G. miał wówczas zadłużenie u komornika na 6.000 zł, a do tego kredyt w kwocie 1.500 zł i spłacał go w miesięcznych ratach po 220 zł.

Dowody:

- wyrok z dnia 16 stycznia 2015r. (k. 110 akt III RC 99/14)
- zeznania I. G. (k. 68-69 akt III RC 99/14)
- zeznania S. G. (k. 89-91 akt III RC 99/14)
- zaświadczenie o zarobkach (k. 21 akt III RC 99/14)

J. G. ma obecnie 16 lat, mieszka w internacie który kosztuje 135 zł miesięcznie i 240 zł za wyżywienie. Wydatki związane z zakupem książek wynoszą: jednorazowo 500 zł książek językowych raz na semestr po 80 zł i opłata za szkołę 105 zł raz w roku. Koszty zakupu książek i opłaty za szkołę miesięcznie wynoszą 63,75 zł. J. G. korzysta z telefonu, którego koszt to 50 zł miesięcznie. Pozostałe koszty małoletniego to 30 zł na wyjścia z klasą, otrzymuje kieszonkowe po 120 zł miesięcznie. Przejazdy małoletniego do domu i z powrotem wynoszą 34 zł za wyjazd na weekend - 136 zł miesięcznie. Miesięczne koszty utrzymania małoletniego J. G. wynoszą 875 zł plus udział w kosztach utrzymania mieszkania - 220 zł miesięcznie – łącznie 1.095 zł.

Dowody:

- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów I. G. (k. 67-68)
- potwierdzenia przelewów (k. 38-51, 53-56, 59-64)
- faktura za podręczniki (k. 52, 57-58)

D. G. ma obecnie 14 lat i mieszka wraz z matką. Ma wykupione obiady w (...), których miesięczny koszt wynosi 240 zł. Pozostałe koszty wyżywienia to 100 zł miesięcznie. Ubrania i obuwie - miesięcznie 100 zł, ubezpieczenie w szkole 8,30 zł miesięcznie i składki szkolne 5 zł miesięcznie. W szkole małoletnia uczy się dodatkowo języka angielskiego, którego koszt to 85 zł miesięcznie i jednorazowy zakup podręczników na rok - 80 zł, czyli 6,70 zł miesięcznie. Na telefon

małoletnia D. G. dostaje miesięcznie 50 zł, a wycieczki szkolne to koszt 360 zł rocznie, czyli 30 zł miesięcznie. Środki higieniczne i kosmetyki to wydatek 50 zł miesięcznie. Małoletnia powódka jest leczona ortodontycznie, planowane jest założenie aparatu na jeden łuk którego koszt to 1.700 zł, przy czym musi on zostać założony na dwa łuki i łączny koszt aparatu to 3.400 zł. Rozkładając zakup aparatu na jeden rok, miesięczna rata wyniesie 284 zł. Wizyty u ortodonta - 100 zł. Miesięczny koszt utrzymania małoletniej to koszt ok. 1.060 zł do którego dochodzą jeszcze koszty utrzymania mieszkania w udziale przypadającym na małoletnią powódką - 220 zł miesięcznie – łącznie 1.280 zł.

Dowody:

- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów I. G. (k. 67-68)
- potwierdzenia przelewów (k. 38-51, 53-56, 59-64)
- faktura za podręczniki (k. 52, 57-58)

I. G. ma 40 lat, pracuje obecnie w hotelu w (...) i zarabia 1.480 euro brutto miesięcznie, około 1.000 euro netto miesięcznie tj. ponad 4.200 zł netto miesięcznie. Nie korzysta z zasiłków na dzieci w (...)w postaci K. ani w Polsce z programu „500+”. Do pracy I. G. dojeżdża pociągiem za który płaci 6 euro dziennie, przy czym do pracy jeździ 5 razy w tygodniu. Jej miesięczny koszt dojazdów do pracy w przeliczeniu na polską walutę to 480 zł. Na swoje wyżywienie wydaje 400 zł miesięcznie, przy czym w dni pracujące śniadanie je w pracy za które nie płaci. Na ubrania i obuwiu przeznacza 100 zł miesięcznie, na środki czystości i kosmetyki również 100 zł miesięcznie, a na telefon 70 zł miesięcznie. I. G. spłaca raty kredytu za mieszkanie po 530 zł miesięcznie. Mieszkanie, które zajmuje razem z małoletnimi powodami stanowi jej własność a na miesięczny koszt składają się wydatki na: czynsz – 530 zł, gaz 40 zł, prąd – 90 zł. Łączny miesięczny koszt utrzymania mieszkania to 660 zł, co w przeliczeniu na jedną osobę stanowi 220 zł miesięcznie. Miesięczny koszty utrzymania matki powodów łącznie ze spłatą zobowiązań finansowych wynosi 1.680 zł plus udział w utrzymaniu mieszkania 220 zł. Po opłaceniu wszystkich wydatków związanych z utrzymaniem pozostaje jej do dyspozycji kwota 2.300 zł miesięcznie.

Dowód:

- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów I. G. (k. 67-68)

S. G. ma obecnie 43 lata, pracuje w firmie (...) sp. z o.o. w S. w Oddziale w Ś., na stanowisku montera instalacji w pełnym wymiarze czasu pracy. Jego zadłużenie z tytułu postępowania alimentacyjnego na dzień 22 stycznia 2018r. wynosiło łącznie 22.489,56 zł. Zajęcie wynagrodzenia za pracę z tytułu świadczeń alimentacyjnych wynosi 3/5 wynagrodzenia pozwanego. Po potrąceniach dokonanych przez komornika, S. G. otrzymuje od 700 zł do 900 zł netto miesięcznie. Pozwany nie posiada dodatkowych źródeł dochodu. Pozwany mieszka wspólnie z bratem. Koszty utrzymania mieszkania obejmują czynsz i opłaty, które łącznie wynoszą 630 zł miesięcznie. Pozwany pokrywa koszty po połowie, a więc jego udział wynosi 315 zł miesięcznie. Dodatkowo S. G. za telefon uiszcza 5 zł miesięcznie. Pozostałe środki finansowe przeznacza na wyżywienie i środki czystości. Odzież i obuwiu kupuje rzadko. Pozwany utrzymuje stały kontakt z dziećmi. Małoletni powodowie sami decydują kiedy i w jakim wymiarze chcą spędzać czas z ojcem. Z dziećmi widuje się raz lub dwa razy na tydzień. D. spędza wtedy u ojca średnio 3-4 godziny, natomiast z synem ojciec najczęściej chodzi do kina.

Dowody:

- przesłuchanie pozwanego S. G. w charakterze strony (k. 68)
- zaświadczenie o zarobkach (k. 65)
- pismo komornika J. C. (k. 77)
- pismo komornika do pracodawcy pozwanego (k. 288 akt Kmp 41/11)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo w przedmiotowej sprawie jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu.

Ustalony powyżej stan faktyczny oparty został na dowodach szczegółowo wskazanych przy stanie faktycznym, a w szczególności na powyżej powołanych dowodach z dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach sprawy (...) oraz aktach w sprawie egzekucyjnej (...). Albowiem strony nie zakwestionowały skutecznie zarówno autentyczności, jak i treści tychże dokumentów; jednocześnie Sąd nie powziął wątpliwości, co do wiarygodności ww. dokumentów. Ponadto podstawę ustaleń faktycznych stanowiły twierdzenia przedstawicielki ustawowej powodów i pozwanego przesłuchanych w charakterze stron. Sąd uznał dowody osobowe za wiarygodne w zakresie w jakim korespondowały z dokumentami.

Podkreślenia wymaga, że obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka wynika z art. 133 § 1 k.r.o., który mówi, że rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Wskazać należy, że przepis art. 135 § 1 k.r.o. stanowi, że zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Zgodnie z art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może dotyczyć osoby otrzymującej alimenty jak również osoby, która zobowiązana jest do płacenia alimentów. Natomiast zakres zmiany może dotyczyć pogorszenia lub poprawy ich sytuacji finansowej, co w konsekwencji może być podstawą do zmiany wyroku alimentacyjnego. Dla zasadności żądania zmiany alimentów konieczne jest wykazanie, że nastąpiła istotna zmiana sytuacji finansowej zobowiązanego oraz, że dalsze alimentowanie w wyniku zmiany okoliczności nie odpowiada bieżącym potrzebom uprawnionego bądź przekracza możliwości zarobkowe zobowiązanego, gdyż te okoliczności w myśl art. 135 k.r.o. decydują o zakresie obowiązku alimentacyjnego. Współzależność między tymi dwoma czynnikami wyraża się w tym, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim zezwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego do alimentowania. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z 14 listopada 1997 r. (III CKN 217/97), które podziela Sąd Rejonowy obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka - stanowiący uszczegółowienie ogólnego obowiązku troszczenia się o "fizyczny i duchowy rozwój dziecka" i należytego przygotowania go, odpowiednio do jego uzdolnień, do pracy zawodowej (zob. art. 96 § 1 zd. 2 k.r.o.) - nie jest ograniczony żadnym sztywnym terminem i nie jest również związany ze stopniem wykształcenia w tym sensie, że nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez dziecko określonego stopnia podstawowego czy średniego wykształcenia (wyrok SN z 30 czerwca 1999 r., III CKN 199/99). Ustalanie, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie, oznacza ocenę jego możliwości zarobkowych oraz majątkowych i ocenę, czy ich wykorzystanie pozwala na osiągnięcie dochodu wystarczającego na zaspokojenie jego potrzeb życiowych. Może ona być dokonywana w zasadzie analogicznie do oceny możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji (zob. art. 135 k.r.o.) z uwzględnieniem odrębnościami wynikających z wieku dziecka i jego starań o zdobycie kwalifikacji zawodowych. Dochody rodziców mogą nie wystarczać na zaspokojenie wszystkich usprawiedliwionych potrzeb dzieci. Według pkt XII uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego z 9 czerwca 1976 r. (III CZP 46/75, OSNCP 1976, nr 9, poz. 184) podzielaną przez Sąd Rejonowy konsekwencją obowiązywania zasady równej stopy życiowej jest to, że rodzice w żadnym razie nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie może utrzymać się samodzielnie, tylko na tej podstawie, że wykonywanie obowiązku alimentacyjnego stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Rodzice muszą więc podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami. Pogląd ten podzielono i uzupełniono pkt IV uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego z 16 grudnia 1987 r. (III CZP 91/86, OSNCP 1988, nr 4, poz. 42) (zob. również np. wyroki SN: z 21 stycznia 1999 r., I CKN 1292/98; z 6 stycznia 2000 r., I CKN 1077/99; z 24 marca 2000 r., I CKN 1538/99; z 16 stycznia 2001 r., II CKN 40/99), gdzie wskazano nadto, że w szczególnych przypadkach, gdy sytuacja dziecka tego wymaga, rodzice mają obowiązek nie tylko dzielenia się choćby najszczuplejszymi swymi dochodami, lecz także wyzbywania się posiadanego majątku bądź jego niektórych składników, aby w ten sposób podjąć ciężar na nich obowiązkowi alimentacyjnemu, np. dla ratowania zdrowia dziecka. Nie można od nich jednak wymagać zbycia przedmiotów majątkowych przynoszących dochód i stanowiących źródło utrzymania rodziny. W przywołanej

uchwale SN z 16 grudnia 1987 r. wskazano również, że zawsze zachodzi potrzeba zachowania rozsądnej równowagi pomiędzy zaspokojeniem potrzeb uprawnionego, a poziomem życia zobowiązanego. Podkreślono, że uwzględnienie roszczenia dziecka nie może doprowadzić do niedostatku rodziców (zob. też wyrok SN z 8 sierpnia 1980 r., III CRN 144/80, OSNCP 1981, nr 1, poz. 20, gdzie wskazano na niedopuszczalność rozstrzygnięcia sprawy, w rezultacie którego pozwany zostanie pozbawiony najniezbędniejszych środków utrzymania i możliwości najskromniejszej egzystencji).

W niniejszej sprawie ustalenia wymagało, czy od daty ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów nastąpił wzrost usprawiedliwionych potrzeb powodów i na ile jest on istotny. Ponadto Sąd ustalał, czy zmieniły się i jakie są obecnie możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego.

Na wstępie należy wskazać, że w przypadku małoletniego powoda J. G. nie nastąpił wzrost uzasadnionych potrzeb, gdyż zarówno w 2015r. jak i obecnie, jego usprawiedliwione potrzeby oscylują w granicy 1.100 zł. Wskazane w pozwie koszty utrzymania małoletniego powoda w granicy po 1.550-1.610 zł nie są usprawiedliwione i nie zostały należycie wykazane w toku postępowania, a przedłożone dokumenty i zeznania I. G. nie potwierdzają powyższej kwoty. Natomiast nastąpił nieznaczny wzrost usprawiedliwionych potrzeb małoletniej D. G., której miesięczne utrzymanie wynosiło w 2015r. 1.000 zł miesięcznie, a obecnie wynosi 1.280 zł. Wzrost ten jest spowodowany głównie przez potrzebę noszenia przez małoletnią aparatu ortodontycznego na górnym i dolnym łuku zębów. Oprócz zakupu aparatu ortodontycznego dochodzą dodatkowe wydatki związane z kontrolami u ortodonta, które łącznie będą konieczne przez 2 lata od momentu założenia aparatu. W przypadku pozwanego należy wskazać, że jego sytuacja majątkowa nie uległa poprawie, a w związku ze zwiększeniem zadłużenia z ok. 6.000 zł do 22.489,56 zł, uległa pogorszeniu. Na skutek postępowania egzekucyjnego pozwany ma zajmowane przez komornika 3/5 wynagrodzenia na pokrycie zaległych alimentów. Do jego dyspozycji pozostaje kwota 700-900 zł miesięcznie na pokrycie kosztów mieszkania, wyżywienia, ubioru i pozostałych niezbędnych wydatków. Należy stwierdzić, że pozwany żyje na niższym poziomie niż uprawnieni do alimentacji. Gdyby nie pomoc brata w opłaceniu czynszu za mieszkanie, na życie pozostawałoby mu od 70 zł do 270 zł miesięcznie.

W przedmiotowej sprawie dla zasadności żądania zmiany w zakresie alimentów konieczne było wykazanie, że nastąpiła istotna zmiana sytuacji finansowej zobowiązanego oraz, że dalsze alimentowanie w wyniku zmiany okoliczności nie odpowiada ich bieżącym potrzebom. W toku przeprowadzanego postępowania nie doszło do istotnej zmiany w sytuacji finansowej pozwanego uzasadniającej podwyższenie alimentów. Sytuacja zobowiązanego nie uległa poprawie, a wręcz uległa pogorszeniu w porównaniu do czasu ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów w 2015r. Również nie zostało wykazane aby istotnie zwiększyły się niezbędne potrzeby małoletnich. W przypadku małoletniego J. G. potrzeby w ogóle nie uległy zwiększeniu, natomiast w przypadku D. G. wzrost potrzeb jest niewielki. Jedyne sytuacja majątkowa I. G. uległa znacznej poprawie, gdyż w 2015r. zarabiała od 1.610,56 zł do 2.344,87 zł netto miesięcznie, a obecnie pracuje w Niemczech i jej zarobki po przewalutowaniu euro na złotówki wynoszą ok. 4.200 zł netto miesięcznie, a zatem może ona w większym stopniu partycypować w pokrywaniu miesięcznych kosztów utrzymania dzieci.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że uwzględnienie roszczenia małoletnich powodów doprowadziłoby do niedostatku pozwanego. W dalszej kolejności należy wskazać, że małoletni powodowie żyją na wyższym poziomie niż zobowiązany do alimentacji, a zarobki ich matki uległy znacznej poprawie i jest ona w stanie pokryć nieznaczne zwiększenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej D. G..

Mając na uwadze powyższe na względzie, orzeczono jak w sentencji wyroku.

SSR Liliana Wojciechowska